Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2025)0298

Az Északi-sarkvidéken folytatott uniós diplomáciai stratégia és geopolitikai együttműködés

Az Európai Parlament 2025. november 26-i ajánlása a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez, az Északi-sarkvidéken folytatott uniós diplomáciai stratégiáról és geopolitikai együttműködésről (2025/2116(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdésekről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen „Az Északi-sarkvidék: lehetőségek, aggályok és biztonsági kihívások” című, 2021. október 7-i állásfoglalására[1],

– tekintettel az Egyesült Nemzetek 1994. november 16-i Tengerjogi Egyezményére (UNCLOS),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a „Határozottabb uniós szerepvállalás a békés, fenntartható és virágzó Északi-sarkvidékért” című, 2021. október 13-i közös közleményére (JOIN(2021)0027),

– tekintettel a Párizsi Megállapodásra és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményére,

– tekintettel a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejött, 2023. június 19-én elfogadott megállapodásra,

– tekintettel a Balti-tengeri Államok Tanácsának létrehozására,

– tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. június 27-én elfogadott egyezményére,

[1] HL C 132., 2022.3.24., 113. o.

– tekintettel a Jeges-tenger középső térségének nyílt tengeri részén történő szabályozatlan halászat megelőzéséről szóló, 2018. október 3-i megállapodásra (a továbbiakban: a Jeges-tenger középső térségére vonatkozó halászati megállapodás),

– tekintettel az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatra,

– tekintettel az 1920. február 9-i Svalbard Szerződésre (korábban a Spitzbergákról szóló szerződés),

– tekintettel az Északi-sarkvidéki Tanács létrehozásáról szóló, 1996. szeptember 19-i nyilatkozatra (ottawai nyilatkozat),

– tekintettel az Északi-sarkvidéki Tanács keretében megtárgyalt három, jogilag kötelező erejű megállapodásra, nevezetesen az északi-sarkvidéki légiforgalmi és tengeri kutatás-mentési együttműködésről szóló, 2011. május 12-i megállapodásra, a tengeri olajszennyezéssel, felkészültséggel és válaszadással kapcsolatos északi-sarkvidéki együttműködésről szóló, 2013. május 15-i megállapodásra, valamint az északi-sarkvidéki nemzetközi tudományos együttműködés megerősítéséről szóló, 2017. május 11-i megállapodásra,

– tekintettel a 2025. évi Európai Unió–Kanada csúcstalálkozót követő, „Tartós partnerség, ambiciózus program” című, együttes nyilatkozatra,

– tekintettel az EU Nuukban (Grönland) található irodájának 2024. március 15-i megnyitására,

– tekintettel Jens-Frederik Nielsen grönlandi miniszterelnök 2025. október 8-i parlamenti beszédére,

– tekintettel eljárási szabályzata 121. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0229/2025),

A. mivel az Északi-sarkvidéknek több mint 4 millió lakosa van, sokféle kultúrával, közösséggel és gazdasággal, és így a régiónak a béke övezetének kell maradnia, amelynek biodiverzitását és törékeny ökoszisztémáit tiszteletben kell tartani; mivel az Északi-sarkvidéken folytatott konstruktív együttműködést meg kell védeni a fokozódó globális rivalizálástól;

B. mivel az EU évtizedek óta stratégiai érdekekkel rendelkező északi-sarkvidéki szereplőként vállal szerepet mind az európai, mind pedig a tágabb értelemben vett Északi-sarkvidéken, és alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy stratégiailag hozzájáruljon a pozitív biztonsági, társadalmi-gazdasági és környezeti eredményekhez, különösen többoldalú együttműködés révén;

C. mivel Oroszország az Ukrajna elleni jogellenes agressziós háborújának megindítása óta fokozza katonai jelenlétét az Északi-sarkvidéken; mivel a megnövekedett kínai jelenléttel párosuló orosz militarizáció megváltoztatta a régió politikai és biztonsági helyzetét; mivel Oroszország egyoldalú és illegitim rendszert fogadott el az északi hajózási útvonal mentén történő hajózásra vonatkozóan, beleértve a külföldi hadihajók áthaladásának korlátozásáról szóló, 2022. december 5-i törvényt, ami a nemzetközi jog, különösen az ENSZ Tengerjogi Egyezménye értelmében súlyos aggályokat vet fel, és azzal a kockázattal jár, hogy súlyosbítja a geopolitikai feszültségeket az Északi-sarkvidéken;

D. mivel az Északi-sarkvidék katonai célú felhasználása felgyorsul, miközben a fegyverek, köztük a nukleáris fegyverek ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi szabályozási keretek gyengülnek, különösen olyan totalitárius és önkényuralmi rendszerek tevékenységének következtében, mint Oroszország;

E. mivel az Északi-sarkvidék biztonságos és stabil régióként történő megőrzése szempontjából alapvető fontosságú a területi integritás és a nemzetközi jog, különösen az ENSZ Tengerjogi Egyezményének és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) egyezményeinek szigorú tiszteletben tartása; mivel az IMO a tengerbiztonság és a környezetvédelem vezető globális hatósága, amelynek jogilag kötelező erejű egyezményei és önkéntes iránymutatásai világszerte, többek között az Északi-sarkvidéken is alkalmazandók;

F. mivel az összes északi-sarkvidéki szakpolitikának tükröznie kell a régió eltérő realitásait, beleértve a különböző irányítási rendszereket, jogi kereteket, infrastrukturális kapacitásokat és társadalmi–gazdasági feltételeket;

G. mivel az Északi-sarkvidéki Tanács a sarkvidéki együttműködés elsődleges fóruma; mivel három uniós tagállam és az Európai Gazdasági Térség (EGT) további két tagja egyben az Északi-sarkvidéki Tanács tagja, ugyanakkor az EGT hét tagja NATO-tagállam is;

H. mivel annak ellenére, hogy az Északi-sarkvidéki Tanács önkéntes kötelezettségvállalások alapján és kötelező hatáskör nélkül elősegítette a konstruktív együttműködést és számos kötelező erejű megállapodást; mivel korlátozott megbízatása csökkenti azon képességét, hogy kezelje az olyan jelentős kihívásokat, mint a környezeti katasztrófák vagy a növekvő geopolitikai feszültségek, amelyek veszélyeztethetik az Északi-sarkvidék alacsony feszültségű régióként betöltött státuszát; mivel Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított agresszív háborúja miatt felfüggesztették a az Északi-sarkvidéki Tanács politikai üléseit, ami aláássa az Északi-sarkvidéki Tanács azon képességét, hogy teljesítse megbízatását és megfelelően működjön;

I. mivel nem történt előrelépés az EU arra irányuló kérelme tekintetében, hogy az Északi-sarkvidéki Tanácsban teljes jogú megfigyelői státuszt kapjon;

J. mivel a Grönland, Izland és az Egyesült Királyság közötti (GIUK) átjáró stratégiai folyosó, amely lehetővé teszi a tengeri forgalom ellenőrzését és a hibrid fenyegetések felderítését; mivel Finnország és Svédország NATO-csatlakozása elmélyítette a Szövetség északi-sarkvidéki orientációját, és javítani fogja annak pozícióját a régióban;

K. mivel az északi-sarkvidéki régióban a globális átlagnál mintegy háromszor gyorsabb a felmelegedés, ami felgyorsítja a jégveszteséget és veszélyezteti a bolygó éghajlatának stabilitását; mivel a nyári tengeri jégtömeg gyors ütemben zsugorodik, ami az élőhelyek kiterjedt pusztulásához, valamint a hótól és jégtől függő fajok populációinak csökkenéséhez vezet;

L. mivel a NATO 2022-ben elismerte, hogy az éghajlatváltozás meghatározó kihívás és a veszélyeket megsokszorozó tényező, amely messzemenő következményekkel jár a biztonsági és katonai műveletekre nézve, többek között az Északi-sarkvidéken is, és az Északi-sarkvidéket stratégiai jelentőségű régióként azonosította, ahol Oroszország azon képessége, hogy megzavarja a szövetségesek utánpótlását és a hajózás szabadságát az Atlanti-óceán északi részén, közvetlen kihívást jelent a Szövetség számára; mivel az Északi-sarkvidék az éghajlat és a biztonság közötti összefüggések szempontjából elsődleges területnek tekinthető; mivel az éghajlatváltozás legsúlyosabb következményeinek megelőzéséhez továbbra is szükség van a Párizsi Megállapodás és az európai zöld megállapodás végrehajtására;

M. mivel a permafroszt olvadása határokon átnyúló biztonsági, környezeti és biológiai fenyegetést jelent az infrastruktúrára gyakorolt pusztító hatása, az éghajlatot károsító metán kibocsátása, a nyugalmi állapotú és ismeretlen vírusok és baktériumok újbóli megjelenése, valamint Európa-szerte és Európán kívül az éghajlati mintázatok zavaraihoz való hozzájárulása miatt; mivel a kelet-szibériai északi-sarkvidéki selfjégen a tenger alatti permafroszt a metánkibocsátás újabb forrásává válhat;

N. mivel a tengeri jég csökkenése miatt megnő az Északi-sarkvidék és erőforrásai iránti globális érdeklődés; mivel különösen a tengeri jég gyors visszahúzódása szezonális és potenciálisan olyan egész éven át használható kereskedelmi folyosókat nyit meg, mint például az északi hajózási útvonal, az északnyugati átjáró és egy esetleges jövőbeli transzpoláris útvonal, amelyek átalakíthatják a világkereskedelem szerkezetét, miközben komoly környezeti, biztonsági és irányítási kihívások elé állítják az Északi-sarkvidéket; mivel a zord időjárási körülmények, a korlátozott kutatási és mentési képességek, a magas biztosítási költségek és az új tengeri útvonalak nemzetközi jogi

státuszával kapcsolatos megoldatlan kérdések jelentős akadályt jelentenek azok teljes körű megvalósítása előtt, és számos érdekelt fél kéri, hogy ezeket az útvonalakat a „globális közjavak” részeként kezeljék;

O. mivel az éghajlati vészhelyzet miatt az Északi-sarkvidéken végbemenő változások szervesen kapcsolódnak Európához; mivel a magasabb hőmérséklet, a tengerszint emelkedése, a biológiai sokféleség csökkenése és a szélsőséges időjárási események hatással vannak az emberekre és az ökoszisztémákra Európában, ami rámutat, hogy olyan tudás- és tudományos alapú szakpolitikára van szükség, amelybe bevonják az Északi-sarkvidék helyi közösségeit és kutatóintézeteit;

P. mivel Oroszország jelentősen megerősítette északi-sarkvidéki katonai jelenlétét és katonai infrastruktúráját, ezáltal fokozva a regionális katonai feszültséget; mivel a 2023. évi orosz külpolitikai koncepció az Északi-sarkvidéket Oroszország egyik kiemelt régiójaként jelöli meg; mivel az Északi-sarkvidék militarizálása ellentétes az együttműködés szellemével, amely eddig az északi-sarkvidéki országok közötti kapcsolatokat vezérelte;

Q. mivel az Északi-sarkvidéken a Kína és Oroszország közötti együttműködés elmélyítése közös energetikai projektek, infrastrukturális beruházások és a feltörekvő északi-sarkvidéki útvonalak mentén működő hajózási vállalkozások révén azzal a kockázattal jár, hogy az őslakos népek és a globális környezetvédelmi biztosítékok kárára kialakít egy, az erőforrások kiaknázásán és az északi-sarkvidéki part menti közösségek hozzáférésének korlátozásán alapuló geopolitikai tengelyt; mivel az Oroszországgal szomszédos államok szuverenitásának és területi integritásának Oroszország általi megsértése, valamint az Azovi-, a Fekete- és a Balti-tengeren a hajózás akadályozása komoly aggályokat vet fel, amelyeket figyelembe kell venni az Északi-sarkvidék békés együttélésének fenntartására vonatkozó kilátások értékelése során;

R. mivel különösen Oroszország a Csukotka univerzális nukleáris jégtörő hajó (22220. sz. projekt) megépítésével és bevetésével javítja északi-sarkvidéki infrastruktúráját az északi-tengeri útvonal mentén egész évre kiterjedő hajózást biztosító szélesebb körű programja részeként; mivel Oroszország további jégtörő hajókat épít, hogy támogassa stratégiai törekvéseit az Északi-sarkvidéken;

S. mivel a 2023-as műholdfelvételek szerint jelentős új épületeket és infrastruktúrát létesítenek Novaja Zemlján, egy távoli északi-sarkvidéki szigeten, amelyet Oroszország hagyományosan nukleáris fegyverek tesztelésére használ; mivel ezek a fejlemények komoly aggályokat vetnek fel az Északi-sarkvidéken folytatott nukleáris tevékenységek megújításával és azoknak a regionális biztonságra és a környezeti biztonságra gyakorolt következményeivel kapcsolatban;

mivel a katonai építkezést Oroszország kiterjesztette – többek között a Wrangel-szigeten, amely az UNESCO világörökség része és természetvédelmi terület –, ami súlyos környezeti, biztonsági és jogi aggályokat vet fel;

T. mivel 2024 márciusában Oroszország rendeletet fogadott el, amelyben az Oroszországi Föderáció Északi-sarkvidéki Övezetét kiterjesztette a Hanti- és Manysiföld Autonóm Közigazgatási Egység – Jugra régió Berezovszkij és Belojarszkij helyhatósági körzeteire; mivel ez a kiterjesztés Oroszország arra irányuló stratégiájának részét képezi, hogy megszilárdítsa a természeti erőforrások feletti szövetségi ellenőrzést, megerősítse területi követeléseit, és különleges gazdasági övezetekre vonatkozó ösztönzők révén vonzza a befektetőket;

U. mivel Oroszország fokozta a hibrid fenyegetéseket az Északi-sarkvidéken, többek között kiberműveletek és a GPS-jelek zavarása révén; mivel az Északi-sarkvidék vizeit egyre gyakrabban használja az öregedő, rosszul karbantartott orosz „árnyékflotta”, amely a nemzetközi szankciók megkerülése érdekében olcsó lobogó alatt közlekedik, és jelentős környezeti, biztonsági és védelmi kockázatokat vet fel ebben az instabil régióban;

V. mivel Kína „sarkvidék-közeli államként” aposztrofálta magát, bejelentette, hogy „Egy övezet, egy út” kezdeményezésének kiterjesztéseként egy „sarkvidéki selyemutat” hoz létre, és az Északi-sarkkörtől északra folyamatosan és gyorsan növeli befolyását többek között orosz vállalatokba történő befektetések révén; mivel Kína 2025. évi nemzetbiztonsági fehér könyve az új korszakban a „sarkvidéki biztonságot” átfogó nemzetbiztonsági koncepciójának részeként határozza meg;

W. mivel Kína „sarkvidék-közeli államként” aposztrofálta magát, ami olyan félrevezető önmeghatározás, amelynek nincs jogi alapja, nem jár kiváltságokkal vagy az Északi-sarkvidéken való katonai jelenlét igazolásával; mivel Kína a katonai és politikai tevékenységét tudományos kutatásként álcázza, mivel az Északi-sarkvidéken található kínai kutatási létesítmények, például a svalbardi Sárga-folyó állomás és a kárhólli Kína-Izland Északi-sarkvidék Tudományos Megfigyelőközpont potenciálisan kettős felhasználású lehet; mivel 2024 októberében a kínai parti őrség azt állította, hogy az Oroszországgal közös járőrszolgálat során lépett be először a Jeges-tengerre, ami további jele annak, hogy Kína és Oroszország összehangolt erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy az Északi-sarkvidéken kiterjesszék stratégiai befolyásukat;

X. mivel az elmúlt években több európai ország nemzetbiztonsági okokból megakadályozta az érzékeny északi-sarkvidéki infrastruktúra megszerzésére irányuló kínai kísérleteket, többek között Dánia 2016-ban döntött a grönlandi Grønnedal haditengerészeti bázis

felvásárlásának leállításáról, Finnország 2018-ban döntött a katonai övezet közelében található Kemijärvi repülőtér felvásárlásának leállításáról, valamint Norvégia 2024-ben döntött a Søre Fagerfjord kínai vevőknek történő értékesítésének leállításáról;

Y. mivel Oroszország és Kína az elmúlt években elmélyítette együttműködését az Északi-sarkvidéken a parti őrségek közötti együttműködési megállapodás aláírása, az Északi-sarkvidék közelében folytatott közös katonai gyakorlatok – például az „Ocean-2024” és a „Pacific Patrol-2024” –, valamint a északi-tengeri útvonal mentén megvalósuló technológiai és hajógyártási projektek és új kereskedelmi folyosók révén, ezáltal megerősítve stratégiai összehangolásukat az Északi-sarkvidéken; mivel Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja ellenére Kína folytatta az Északi-sarkvidéken való együttműködést Oroszországgal, pótolva az Ukrajna elleni teljes körű orosz inváziót követően elfogadott nyugati szankciók nyomán a nyugati vállalatok által elszenvedett befektetési veszteségeket;

Z. mivel Kína teherhajóval tesztel egy, az Északi-sarkvidéken keresztül Európába vezető gyorsforgalmi útvonalat annak érdekében, hogy menetrend szerinti hajójáratot hozzon létre Oroszország északi hajózási útvonalán keresztül, összekötve több ázsiai és európai kikötőt;

AA. mivel az Egyesült Államok Északi-sarkvidékkel kapcsolatos megközelítése a szélesebb körű részvétel irányába fejlődik, amelyet bizonyos sajnálatos, Grönlandot érintő nyilatkozatok előztek meg;

AB. mivel az őslakos népek és helyi közösségek pótolhatatlan hagyományos tudással rendelkeznek, az északi-sarkvidéki ökoszisztémák elsődleges őrzői, és már aránytalanul nagy mértékben érinti őket az éghajlatváltozás, a társadalmi-gazdasági marginalizálódás és a környezetkárosodás, ugyanakkor gyakran kizárják őket a döntéshozatali folyamatokból; mivel az európai politikai döntéshozók széles körben egyetértenek abban, hogy az őslakos népeket továbbra is támogatni kell, és hogy érdekeiknek nagyobb hangsúlyt kell kapniuk a politikai döntéshozatalban, ugyanakkor biztosítani kell, hogy közösségi alapú tudásukat tiszteletben tartsák és figyelembe vegyék valamennyi szakpolitikai fejlemény során; mivel az Északi-sarkvidéki Tanács jelentős lépéseket tett e probléma kezelése érdekében;

AC. mivel Dánia, Svédország és Finnország aláírta az 1996. évi ottawai nyilatkozatot, amely megerősíti az Északi-sarkvidék lakosainak jólléte iránti elkötelezettségüket, beleértve az őslakos népek és közösségeik különleges kapcsolatának és egyedi hozzájárulásának elismerését, elismeri az őslakos népek hagyományos ismereteit, és felszólít a velük való teljes körű konzultáció és a döntéshozatalba való bevonásuk biztosítására;

AD. mivel az EU északi-sarkvidéki régiói kapuként szolgálnak az EU tágabban értelmezett Északi-sarkvidéken való szerepvállalásához és jelenlétéhez, erőforrásokat biztosítva az európai stratégiai autonómiához, miközben kielégítik a helyi érdekeket, például a természeti erőforrások iránti növekvő igényeket és az őslakos népek jogait; mivel a kohéziós politika, az Interreg, a Horizont Európa és a vidékfejlesztési programok keretében az olyan területeknek nyújtott uniós támogatás, mint a ritkán lakott északi területek és az olyan hálózatok, mint az Északi-sarkvidéki Polgármesterek Fóruma és az Arctic Six, döntő fontosságú az EU északi-sarkvidéki érdekei szempontjából;

AE. mivel az olyan kezdeményezések, mint a Barents-tenger európai és sarkvidéki területein élő őslakos számi nép 2023-ban az Európai Parlamentben tartott csúcstalálkozója tovább erősíthetik a számi közösséggel való együttműködést;

AF. mivel Grönland a Dán Királyság nevében a 2025–2027 közötti időszakban az Északi-sarkvidéki Tanács elnöki tisztét tölti be, kulcsfontosságú lehetőséget kínálva az inkluzív, szabályokon alapuló északi-sarkvidéki kormányzás megerősítésére;

AG. mivel Grönland stratégiája az, hogy világszerte megerősítse diplomáciai képviseletét, b többek között Ottawában és New Yorkban irodák megnyitását tervezi, miközben fenntartja képviseleteit Washingtonban, Pekingben, Reykjavíkban és Brüsszelben; mivel az Egyesült Államok pituffiki (Grönland) űrbázisának stratégiai jelentősége alapvető fontosságú a NATO rakétavédelmi rendszerének és űrmegfigyelési tevékenységeinek szempontjából;

AH. mivel a Parlament ismételt ajánlásai nyomán az EU végül 2024 márciusában létrehozott egy Nuukban működő uniós irodát, fokozva diplomáciai jelenlétét és előmozdítva a Grönlanddal való szorosabb együttműködést; mivel az EU és a Feröer szigetek megerősített partnerségről állapodtak meg, amely magában foglalja a halászat, az éghajlat-politika és egyéb stratégiai kérdések terén folytatott együttműködést;

AI. mivel az Északi-sarkvidék gazdag szénhidrogén-készletei, ritkaföldfémei, halászati és egyéb erőforrásai egyre inkább irigység tárgyát képezik, ami szigorú fenntarthatósági normákat és a belőlük származó haszon méltányos megosztását teszi szükségessé;

AJ. mivel az Északi-sarkvidék sokféle energiaforrással rendelkezik, amelyek kulcsfontosságúak az EU zöld és digitális átállásához – beleértve a hidrogént, a vízenergiát, a szélenergiát és a geotermikus energiát –, ami segítheti az EU energiaszerkezetének diverzifikálását és dekarbonizációját; mivel stratégiai beruházásokra van szükség az EU ipari versenyképessége és védelmi képességei szempontjából elengedhetetlen, kritikus fontosságú nyersanyagok biztosításához;

AK. mivel az olyan kezdeményezések, mint a Polar Connect és a „Vision 2030” koncepció a Grönlandot és Izlandot a kontinentális Európával összekötő, reziliens, a Jeges-tenger alatti kábelvonalakat irányoznak elő; mivel az ilyen projektek kiszolgáltatottak a rosszindulatú szereplők – mint például az Oroszország és Kína – jelentette hibrid fenyegetésekkel szemben;

AL. mivel az Európát Japánnal és Dél-Koreával összekötő északi-sarkvidéki tenger alatti optikai kábelek fejlesztése stratégiai lehetőséget jelent a biztonságos, nagy sebességű digitális konnektivitás fokozására, az EU digitális szuverenitásának megerősítésére és az EU és Ázsia közötti együttműködés elmélyítésére; mivel az Északi-sarkvidéken a tenger alatti kábelek, csővezetékek, kommunikációs rendszerek és közlekedési folyosók védelme létfontosságú az EU és az EGT digitális, energia- és gazdasági biztonsága szempontjából;

AM. mivel Grönland, Izland és Norvégia irányítja az Északi-sarkvidék legkiterjedtebb fenntartható halászati tevékenységét, és a régió szakértelmet épít ki a biotechnológia és az innováció területén, ami létfontosságú az EU élelmezésbiztonsága, a kék gazdaság és a tudományos vezető szerep szempontjából; mivel az ENSZ Tengerjogi Egyezménye rendelkezéseket tartalmaz az államoknak a környezetvédelmi megfontolások védelme érdekében fennálló jogairól, kötelezettségeiről és felelősségeiről;

AN. mivel az Északi-sarkvidék gazdasági potenciálja a természeti erőforrásokon túl olyan ágazatokra is kiterjed, mint a fenntartható turizmus, az űrtechnológia és az adatközpont-infrastruktúra, lehetőségeket kínálva az EU számára az olyan stratégiai partnerségek kialakítására, amelyek kiaknázzák a régió egyedülálló földrajzi körülményeit, megújuló energiaforrásait és a kulcsfontosságú szövetségesekhez való közelségét;

AO. mivel a jelentős károkozás elkerülését célzó elven az olyan gazdasági tevékenységek támogatásától vagy végzésétől való tartózkodás értendő, amelyek az (EU) 2020/852 rendelet[2] 17. cikke értelmében jelentős kárt okoznak valamely környezetvédelmi célkitűzés tekintetében;

AP. mivel az Északi-sarkvidékkel való energetikai összeköttetések, többek között a norvég Barents-tengerről származó olaj- és gázimport, a cseppfolyósított földgáz (LNG) északi-sarkvidéki hajózási útvonalakon keresztül történő szállítása az EU energetikai autonómiájához vezető átmeneti időszakban, a megújulóenergia-

---

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

export és Izland és Grönland zöld hidrogén potenciálja, az EU által támogatott infrastrukturális projektek, például a tenger alatti kábelek és csővezetékek, valamint a fenntartható fejlődést célzó kutatás és innováció terén folytatott együttműködés döntő fontosságú az EU energiabiztonsága és jövőbeli gazdasági fejlődése, továbbá az Északi-sarkvidék helyi gazdaságaiban és infrastruktúrájában végrehajtott beruházások biztosítása szempontjából; mivel a megbízható energiapartnerek és -ellátás kulcsfontosságúak az általános biztonság elérése szempontjából, amint azt Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja és az azt követő energiaválság is bizonyítja;

AQ. mivel az Északi-sarkvidék infrastruktúrahiánnyal küzd, ami hátrányos helyzetbe hozza a helyi lakosságot és másokat; mivel a többcélú infrastrukturális projektek kidolgozása segíthet mind e hiányosságok, mind a szélesebb körű biztonsági kihívások kezelésében;

AR. mivel az újonnan épített és tervezett LNG-terminálok – különösen az olyan úszó LNG-tároló és -visszaalakító egységek, amelyekre az uniós tagállamok az elmúlt években kötelezettséget vállaltak – létfontosságú kapuként szolgálnak a norvég LNG számára, tovább erősítve a diverzifikációt és az ellátás biztonságát; mivel a jégtörő hajók továbbfejlesztése és gyártása kulcsfontosságú az Északi-sarkvidék feltárása és biztonsága szempontjából, és Finnország e tekintetben különleges szakértelemmel rendelkezik;

AS. mivel az uniós finanszírozású kutatás, a Horizont Európa partnerségek és a Kopernikusz műholdas szolgáltatásai alapvető adatokat szolgáltatnak a biztonsághoz, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciához, a hajózás biztonságához és a környezetgazdálkodáshoz az Északi-sarkvidéken;

AT. mivel a biztonságos, reziliens és autonóm műholdas konnektivitás stratégiai értéket jelent a kommunikáció védelme, a helyzetismeret javítása, a kritikus infrastruktúra védelme, valamint az Északi-sarkvidéken a hibrid és hagyományos fenyegetések megelőzésére, megakadályozására és az azokra való reagálásra irányuló uniós kapacitás megerősítése szempontjából;

AU. mivel az űrtechnológiák, beleértve a helymeghatározást, a navigációt, a Föld-megfigyelést és a műholdas kommunikációt, elengedhetetlenek az északi-sarkvidéki helyzetismerethez, környezeti megfigyeléshez és konnektivitáshoz; mivel Norvégia földrajzi elhelyezkedése és létesítményei, például az Andøya űrközpont és az Északi-sarkvidéki Műholdas Szélessávú Misszió az uniós érdekeket támogató kritikus infrastruktúrát biztosít, és lehetővé teszi a világűrhöz való független európai hozzáférést; mivel az EU északi-sarkvidéki stratégiájának és biztonságának előmozdításához

elengedhetetlen az űrképességek terén Norvégiával folytatott megerősített együttműködés;

AV. mivel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) központi szerepet játszik az EU északi-sarkvidéki politikájának alakításában és koordinálásában;

1. a következő ajánlásokat fogalmazza meg a Tanács, a Bizottság, illetve a Bizottság alelnöke / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője felé:

   a) el kell ítélni az Északi-sarkvidék fokozódó militarizálódását, amely különösen Oroszország nagyszabású katonai szerkezetátalakításának, többek között a Tengerügyi Kollégium létrehozásának tudható be, ami Kínának a régió iránti egyértelmű érdeklődésével együttesen tovább súlyosbította a regionális feszültségeket és aláásta a regionális stabilitást;

   b) szorosan monitorozni kell Kína növekvő stratégiai érdeklődését és tevékenységeit az Északi-sarkvidéken, amelyeket az „sarkvidéki selyemút” keretében folytat; el kell ismerni, hogy Kína azon kinyilvánított törekvése, hogy 2030-ra „sarkvidéki nagyhatalommá” váljon, valamint a kutatási küldetések, stratégiai infrastrukturális beruházások és kettős felhasználású partnerségek révén megvalósuló növekvő jelenléte megkérdőjelezheti a bevált irányítási elveket;

   c) figyelembe kell venni az ukrajnai helyzettel kapcsolatos valamennyi lehetséges fenyegetettségi forgatókönyvet, beleértve az orosz jelenlét esetleges megerősödését az Északi-sarkvidéken egy esetleges befagyott ukrajnai konfliktus következményeként; ezért teljes körűen végre kell hajtani az Oroszország északi-sarkvidéki katonai terjeszkedésére szánt kettős felhasználású technológiákra vonatkozó uniós szankciókat, ugyanakkor támogatni kell Ukrajna együttműködését az északi-sarkvidéki kormányzati struktúrákkal, beleértve a megfelelő fórumokon való megfigyelői státusz lehetőségét is; meg kell erősíteni a szankciókat az árnyékflotta azon hajóival szemben, amelyek olcsó lobogót használnak a szankciók megkerülésére az Északi-sarkvidéken; javítani kell e szankciók nyomon követését és érvényesítését, többek között nemzetközi együttműködés révén annak biztosítása érdekében, hogy a kikötők és a biztosítótársaságok az ilyen hajókat feketelistára tegyék; felelősségre kell vonni a lobogó szerinti államokat a környezetvédelmi és biztonsági előírásoknak való megfelelés biztosításáért;

   d) teljes mértékben el kell ismerni a GIUK-átjárónak mint az uniós érdekektől elválaszthatatlan tengeri tranzitfolyosónak a fontosságát, valamint az átjáró területén megjelenő szürke

zónás műveletekkel kapcsolatos kockázatokat; ennek megfelelően a konstruktív partnerekkel együttműködve törekedni kell ezen országok és területek intézményi rezilienciájának kiépítésére;

e) együtt kell működni a tagállamokkal és a NATO-szövetségesekkel az elrettentési képességek megerősítése érdekében, többek között az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos tudatosságról folytatott fokozott EU–NATO stratégiai párbeszédek, a hírszerzési információk megosztása és az északi térségben folytatott közös védelmi gyakorlatok révén, a Svédország, Finnország és Norvégia által szervezett 2023. évi északi-sarkvidéki kihívás példáit, valamint a Dánia által vezetett „Arctic Light 2025” elnevezésű katonai gyakorlatot követve; fokozni kell az együttműködést a NATO struktúráival és a hibrid fenyegetések elleni küzdelem európai kiválósági központjával az Északi-sarkvidék rezilienciájának kiépítése és az infrastruktúra védelmére vonatkozó közös normák kidolgozása érdekében; el kell mélyíteni az EU és a NATO közötti gyakorlati együttműködést az Északi-sarkvidéken a közös érdeklődésre számot tartó területeken, beleértve a tengeri területekkel kapcsolatos tudatosságot, a kritikus infrastruktúrák védelmét, a logisztikát és a kutatási és mentési interoperabilitást; fokozni kell a külső partnerekkel való uniós együttműködés során az éberséget, valamint a külföldi északi-sarkvidéki kutatási és infrastrukturális projektekre vonatkozóan uniós szintű biztonsági átvilágítási mechanizmusokat kell létrehozni;

f) ezzel párhuzamosan azon kell munkálkodni, hogy a geopolitikai konfliktusok régióra gyakorolt tovagyűrűző hatásait megelőzzék, ugyanakkor jelentősebb szerepet kell vállalni az Északi-sarkvidéken, és törekedni kell az Északi-sarkvidékre vonatkozó politika olyan átfogó újrafogalmazására, amely túlmutat az Északi-sarkvidék kivételességének elavult fogalmán, és ehelyett azt a jelenlegi geopolitikai környezetben a változó kihívások értékelésére szolgáló módszerként alkalmazza;

g) mindezt figyelembe véve biztosítani kell, hogy az északi térségben végrehajtott uniós fellépések kiegészítsék a NATO 2022. évi stratégiai koncepcióját, és részesüljenek a Szövetség megerősített tengeri pozíciójának előnyeiből; elő kell mozdítani a NATO és az EU közötti konfliktusok felszámolását és a közös helyzetismeretet, valamint fel kell szólítani az uniós tagállamok és más NATO-szövetségesek közötti interoperabilitás megerősítésére az Északi-sarkvidék biztonsága, a tengerfelügyelet, a kutatási-mentési műveletek, valamint a kritikus infrastruktúrák védelme terén;

h) tudomásul kell venni, hogy az Északi-sarkvidék európai régiója egy olyan kontinuum része, amely az Északi-sarkvidéken belül

magában foglalja a Balti-tenger régióját, és amelyhez közös kihívások és érdekek kapcsolódnak; el kell ismerni, hogy az Északi-sarkvidéken folytatott uniós tevékenységeket össze kell hangolni az EU keleti határa menti területein északon végrehajtott uniós fejlesztési tevékenységekkel, illetve e tevékenységeknek támogatniuk kell egymást annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen azok hatását;

i) mindezek fényében, valamint az Oroszország árnyékflottájának és kínai hajóknak tulajdonítható, a Balti-tengeren a közelmúltban történt incidensek fényében, jelentősen meg kell erősíteni az Északi-sarkvidék alapvető víz alatti infrastruktúrájának, különösen a tenger alatti kábeleknek és csővezetékeknek a védelmét, beleértve a Grönland közelében találhatóakat is, és szigorítani kell a szankciókra és ellenintézkedésekre vonatkozó szabályozási keretet; meg kell felelni az ENSZ Tengerjogi Egyezményének 112–115. cikke szerinti kötelezettségeknek és érvényesíteni kell azokat, amelyek elengedhetetlenek Európa digitális és energetikai összeköttetésének a geopolitikai zavarokkal szembeni védelméhez; ki kell dolgozni uniós és EGT-stratégiát az északi térségben folytatott kínai–orosz együttműködés nyomon követésére és ellensúlyozására, amely aláásható a hajózás szabadságát és a nemzetközi jogot;

j) támogatni kell a tenger alatti kábelekre, a kirakodási pontokra és a kritikus digitális infrastruktúrára vonatkozó közös kiberbiztonsági és kiberreziliencia-szabványok megállapítását az Északi-sarkvidéken – többek között közös kockázatértékelések, a biztonsági események jelentésére vonatkozó követelmények és időszakos stressztesztek révén –, elismerve azok stratégiai szerepét az Unió nyitott stratégiai autonómiája szempontjából;

k) egy közös EU-NATO nyomonkövetési és reagálási keret révén kezelni kell az olyan hibrid fenyegetéseket, például a kibertámadásokat, a GPS zavarását és a tenger alatti kábelek elleni szabotázst, amelyek megerősített nyomonkövetési és reagálási mechanizmusokat igényelnek, valamint a korszerűsített, biztonságos és önálló műholdas kommunikációba – többek között a kilövési kapacitásba – történő beruházások növelését, továbbá beruházásokat, víz alatti drónokat és a tengerfenék feltérképezését; e tekintetben támogatni kell a hibrid fenyegetések nyomon követése és az azokra való reagálás érdekében az uniós finanszírozású hibrid megfigyelési technológiák, köztük a pilóta nélküli rendszerek kutatását, tesztelését és szakaszos bevezetését, a skandináv partnerekkel együttműködve;

l) figyelembe véve az Északi-sarkvidék űralapú képességeinek növekvő stratégiai jelentőségét és az azoktól való függést az

európai biztonság szempontjából, meg kell erősíteni a kollektív helyzetismeretet, a rezilienciát és a regionális stabilitást az Északi-sarkvidéken; emellett elő kell mozdítani az EU által irányított beruházásokat és a megbízható szövetségesekkel való partnerségeket, biztosítva ezzel a kritikus északi-sarkvidéki infrastruktúrát és csökkentve az önkényuralmi hatalmaktól való függőséget, beleértve lehetőség szerint a jégtörő hajók gyártását is, együttműködésben az EU stratégiai partnereivel;

m) el kell ismerni a fokozódó geopolitikai versengést az északi-sarkvidéki tengeri útvonalak, különösen az északi hajózási útvonal mentén; ezért támogatni kell a diplomáciai párbeszédet, amelynek célja a hajózás szabadságára és a békés tengeri együttműködésre vonatkozó egyértelmű nemzetközi megállapodások létrehozása, az egyoldalú követelésekkel szembeni ellenállás és a nemzetközi tengerjognak az ENSZ Tengerjogi Egyezményével összhangban történő alkalmazásának előmozdítása; ennek megfelelően nyilvánosan el kell ítélni, hogy Oroszország korlátozza a szabad navigációt az északi hajózási útvonalon, és megerősíti a katonai infrastruktúrát az északi hajózási útvonal mentén; támogatni kell a nemzetközi jog alkalmazását a vitatott hajózási folyosók legitimálására, illetve tudományos vagy gazdasági együttműködés ürügyén a geopolitikai befolyás érvényesítésére irányuló kísérletek ellensúlyozása érdekében; regionális párbeszédeket kell folytatni a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejövő megállapodás Északi-sarkvidéken történő végrehajtásáról;

n) tekintettel az éghajlatváltozás Északi-sarkvidékre gyakorolt aránytalanul nagy hatására, a nemzetközi partnerekkel és az északi-sarkvidéki őslakos népekkel együttműködve sürgősen meg kell erősíteni a biztonságpolitikai dimenzióval is rendelkező alkalmazkodási stratégiákat, támogatni kell a kiterjedt nyomon követési kezdeményezéseket és jelentősen növelni kell a kutatási programokba történő beruházásokat, amelyek az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikkében foglalt, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel összhangban prioritásként kezelik a gazdasági növekedés egyensúlyának megteremtését, az Északi-sarkvidék kritikus ökoszisztémáinak egyidejű védelme mellett; el kell ismerni, hogy az éghajlatváltozás veszélyezteti az északi-sarkvidéki ökoszisztémákat, az emelkedő hőmérséklet pedig jelentős társadalmi hatással is jár az északi-sarkvidéki régiókban, hangsúlyozva, hogy a kutatás középpontjába az Északi-sarkvidéken élő embereket kell helyezni, és biztosítani, hogy a kutatási tevékenységek eredményei a helyi közösségeket segítsék az alkalmazkodásban és reziliensebbé tételükben;

o) tekintettel az északi-sarkvidéki természeti erőforrások – többek között a szénhidrogének, a ritkaföldfémek és a halászat – jelentőségére, a tagállamokkal együtt meg kell erősíteni a Grönlanddal és más északi-sarkvidéki érdekelt felekkel, köztük az őslakos népekkel a fenntartható erőforrás-kitermeléssel és feldolgozással kapcsolatos konszenzusos partnerségeket, szigorúan betartva a legszigorúbb környezetvédelmi előírásokat, hogy elkerülhetőek legyenek az olyan katasztrofális következmények, mint a 2020. évi norilszki (Oroszország) olajszennyezés; biztosítani kell, hogy ez az együttműködés egyrészt hozzájáruljon a népesség növekedéséhez és a helyi közösségek újjáélesztéséhez az Északi-sarkvidéken, másrészt csökkentse az EU Kínától és más megbízhatatlan szolgáltatóktól való függőségét; figyelembe kell venni az EU ahhoz fűződő stratégiai érdekeit, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést megbízható és hasonlóan gondolkodó partnerekre támaszkodva biztosítsa, valamint az EU gazdasági növekedését is;

p) az új sarkvidéki hajózási útvonalakban rejlő lehetőségek fényében ezzel párhuzamosan törekedni kell egy olyan kötelező erejű nemzetközi környezeti felelősségi rendszer létrehozására, amely biztosítja, hogy a szennyezők teljes felelősséget vállaljanak az északi-sarkvidéki vizeken bekövetkező balesetekért és ökológiai károkért;

q) tekintettel arra, hogy az Északi-sarkvidék egész területén tiszteletben kell tartani és elő kell mozdítani az őslakos népek jogait, törekedni kell arra, hogy az őslakosok tudását beépítsék a környezetvédelmi és szakpolitikai döntéshozatali folyamatokba, biztosítva, hogy az őslakosok érdekei és szakértelme az összes többi releváns tudásforrás mellett megfelelően beépüljön az uniós szakpolitikai döntéshozatal valamennyi szintjébe, továbbá hogy nyelvüket és kultúrájukat is megvédjék;

r) előtérbe kell helyezni a mentális egészséggel, az írástudással, a nyelvtudással és az ifjúsággal kapcsolatos programokat az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos uniós együttműködésben, válaszul az Északi-sarkvidék őslakosainak és ifjúsági fórumainak ajánlásaira;

s) tiszteletben kell tartani az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat 19. cikkét, amely meghatározza jogaikat; hasonlóképpen biztosítani kell, hogy az EU és a tagállamok Északi-sarkvidéken folytatott tevékenységei az 1996. évi ottawai nyilatkozatnak megfelelően hozzájáruljanak az Északi-sarkvidék őslakos közösségeinek jólétéhez és jogaihoz, és ne sértsék azokat; mérlegelni és ellensúlyozni kell az őslakos népek külföldi beavatkozásnak és dezinformációs kampányoknak való fokozott

kitettségét, amelyek célja az összetett és egyedi körülmények fegyverként való felhasználása;

t) teljes mértékben be kell építeni a 2013. évi kirunai nyilatkozat ajánlásait az EU Északi-sarkvidékkel kapcsolatos politikájába, többek között a megújuló energia és a fenntartható hulladékgazdálkodás finanszírozásának növelésével az északi-sarkvidéki közösségekben, az őslakos népek északi-sarkvidéki kormányzásban és döntéshozatalban való érdemi részvételét szolgáló mechanizmusok megerősítésével, a polgári biztonság és a veszélyhelyzet-reagálási képességek megerősítésével az északi-sarkvidéki régiókban – beleértve a kutatást és a mentést és katasztrófavédelmi infrastruktúrát is –, valamint interdiszciplináris kutatási és oktatási partnerségek előmozdításával, beleértve az északi-sarkvidéki fiatalok, valamint a helyi és őslakos intézmények támogatását;

u) elő kell mozdítani a Jeges-tenger középső térségére vonatkozó halászati megállapodás teljes körű végrehajtását, előírva az aláíró felek számára, hogy hozzanak létre közös tudományos kutatási és nyomon követési programot, és integrálni kell az őslakosok ismereteit, mielőtt bármilyen jövőbeli kereskedelmi halászati tevékenységet engedélyeznének a régióban;

v) el kell ismerni, hogy a lakott Északi-sarkvidék, a határokon átnyúló infrastruktúra és a reziliens társadalmak stratégiai jelentőséggel bírnak az európai biztonság és az Északi-sarkvidék európai részén és az azzal folytatott együttműködés megerősítése szempontjából; támogatni kell az Északi-sarkvidék északtól északig és kelettől nyugatig terjedő infrastrukturális projektjeit az Északi-sarkvidék svéd és finn részein, különös hangsúlyt fektetve a Finnország és a Jeges-tenger közötti meglévő vasútvonal kapacitásának növelésére, valamint új multimodális közlekedési összeköttetések feltárására az EU és az Északi-sarkvidék közötti összeköttetések és a katonai mobilitás megerősítése érdekében;

w) el kell ismerni a reziliens konnektivitás fontosságát az északi-sarkvidéki közösségek és az EU biztonsága szempontjából, ki kell dolgozni olyan uniós eszközöket, amelyek aktívan előmozdítják a fokozott gazdasági integrációt az Északi-sarkvidéken, mivel a határokon átnyúló infrastruktúrába történő beruházások növelik a mobilitást, ösztönzik az innovációt és a vállalkozásfejlesztést, valamint az állami és magánszereplők közötti együttműködés révén erősítik az ellátás biztonságát és a felkészültséget;

x) el kell ismerni, hogy az Északi-sarkvidék fejlesztésének és együttműködésének uniós támogatása létfontosságú a ritkán

lakott és kiszolgáltatott északi területeken a kapcsolatok, a bizalom és a fejlesztési kapacitás előmozdításához;

y) el kell ismerni, hogy egy összetett biztonságpolitikai környezetben a versenyképesség és a válságkezelés az erős, innovatív társadalmaktól és a saját képességekkel rendelkező helyi vállalkozásoktól, valamint a politikai döntéshozók, a kutatók, a vállalkozások és a közösségek közötti, határokon átnyúló együttműködéstől függ; el kell ismerni, hogy az EU-nak az érintett államokkal és regionális szervekkel szoros párbeszédet folytatva továbbra is támogatnia kell a reziliensebb és fenntarthatóbb északi-sarkvidéki közösségek kapacitásépítését;

z) ki kell emelni, hogy a nemzetközi tudományos együttműködés döntő szerepet játszik az Északi-sarkvidék irányításában és az éghajlatváltozás megértésében, támogatni kell a folyamatos uniós finanszírozást és az északi-sarkvidéki kutatási projektekben és tudományos párbeszédekben való aktív részvételt; elő kell mozdítani a nyílt adatmegosztást és a tudományos eredményeknek a szakpolitikai döntéshozatali folyamatokba való beépítését, biztosítva, hogy az ilyen tudományos cserék a geopolitikai helyzetből fakadó jelenlegi védelmi és biztonsági kockázatok teljes körű tudatában történjenek;

aa) el kell ismerni, hogy az Északi-sarkvidék vidéki területein működő egyetemek egyedülálló szerepet játszanak a regionális fejlődésben, a gazdasági növekedésben a kutatás és a vállalkozások innovációja, az újonnan érkezők vonzása, a helyi és regionális kompetenciák és készségek fejlesztése, a regionális kohézió előmozdítása, valamint az ismeretek és információk terjesztése révén, ami hozzájárul a rezilienciához és a felkészültséghez; támogatni kell az északi-sarkvidéki egyetemeket, többek között az uniós programok kombinációján keresztül nyújtott pénzügyi hozzájárulások révén; meg kell erősíteni az uniós egyetemek és az északi-sarkvidéki felsőoktatási intézmények – ezen belül a Grönland, Izland és Észak-Norvégia – közötti oktatási és kutatási mobilitást az északi-sarkvidéki szakértők új generációjának előmozdítása és az emberek közötti együttműködés elmélyítése érdekében; növelni kell az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos interdiszciplináris kutatás finanszírozását és támogatni kell az Északi-sarkvidéki Kutatás Európai Kiválósági Központja létrehozását a Kopernikusz-szolgáltatások és nyílt adatinfrastruktúrák, helyszíni mérések és hagyományos ismeretek felhasználásával, az uniós döntéshozatalt és a legitim nemzetközi partnerekkel való együttműködést támogató operatív tudományos termékek biztosítása érdekében;

ab) tekintettel arra, hogy Izlandon egyre nagyobb mértékben támogatják az uniós csatlakozást, üdvözölni kell a helyi hatóságok azon szándékát, hogy 2027-ig népszavazást tartsanak az uniós csatlakozásra vonatkozó tárgyalások folytatásáról, és vállalják, hogy tiszteletben tartják a választásnak az izlandi nép által demokratikusan kifejezett eredményét; eközben proaktívan együtt kell működni az izlandi kormánnyal egy esetleges uniós tagság előnyeinek előmozdítása és a megújított csatlakozási folyamatra való felkészültség fokozása érdekében, arra az esetre, ha Izland hivatalosan újraindítaná csatlakozási kérelmét, ugyanakkor haladéktalanul fokozni kell a közös érdekekre vonatkozó együttműködést, és uniós segítséget kell nyújtani a hibrid fenyegetések és a külföldi beavatkozás elleni küzdelemben;

ac) üdvözölni kell az izlandi kormánynak az EU-val folytatandó biztonsági és védelmi partnerségről szóló tárgyalások megkezdéséről szóló határozatát; ki kell jelenteni, hogy az így létrejövő megállapodás alapvető fontosságú lesz az EU és Izland közötti jövőbeli kapcsolatok szempontjából;

ad) el kell ismerni Norvégiát az EU és a NATO kulcsfontosságú szövetségeseként, és hangsúlyozni kell, hogy a NATO kötelezettségvállalásaihoz teljes mértékben igazodva folyamatosan meg kell erősíteni a biztonsági és védelmi együttműködést; ezt szem előtt tartva, figyelembe véve, hogy Norvégia uniós tagsága megerősítené mind nemzeti érdekeit, mind pedig az EU geopolitikai rezilienciáját azáltal, hogy megszünteti az EU kollektív védelme terén – különösen a GIUK-átjárónál– fennálló kritikus hiányosságokat, meg kell vizsgálni a Norvégiával való mélyebb együttműködés lehetőségét, beleértve az Európai Unióról szóló szerződés 42. cikke (7) bekezdésének Norvégiára való esetleges kiterjesztését és Norvégia uniós csatlakozásának lehetőségét; hangsúlyozni kell, hogy a Norvégiával folytatott átfogó védelmi együttműködés már most is lehetséges, amint azt a szilárd északi védelmi együttműködés is bizonyítja, amelynek modellként kell szolgálnia az EU és Norvégia közötti szorosabb kapcsolatokhoz;

ae) tekintettel arra, hogy Norvégia döntő szerepet játszik az EU energiabiztonságában, ugyanis 2024-ben az Unió gázimportjának több mint 30%-a Norvégiából származott, fokozni kell az energetikai rezilienciával és az energiaellátás diverzifikálásával kapcsolatos együttműködést, amely – más stratégiai infrastrukturális projektek, például a balti-tengeri gázfolyosó mellett – kulcsfontosságú eszköz az EU stratégiai autonómiájának eléréséhez, rezilienciájának fokozásához és az orosz energiaellátástól való függőség csökkentéséhez;

af) üdvözölni kell Norvégia Ukrajnának biztosított folyamatos támogatását, beleértve az ukrán légvédelmi rendszerek számára közel 600 millió EUR elkülönítéséről szóló határozatát is;

ag) tekintettel a Parlamentnek Grönland növekvő geopolitikai jelentőségével kapcsolatos mély aggodalmára, amelyet tovább súlyosbítanak a külső szereplők Dánia alkotmányos berendezkedését és szuverenitását megkérdőjelező nyilatkozatai – többek között az Egyesült Államok kormányának bizonyos nyilatkozatai –, valamint a belügyeibe való külföldi beavatkozásról szóló jelentések, újólag meg kell erősíteni Grönland önrendelkezési jogának tiszteletben tartását, hangsúlyozva, hogy a Grönland alkotmányos jövőjével és nemzetközi kapcsolataival kapcsolatos döntéseket kizárólag a grönlandi állampolgárok, külső nyomás nélkül hozhatják meg;

ah) tekintettel arra, hogy Grönland egyre fontosabb szerepet tölt be az északi-sarkvidéki és az európai biztonsági keretekben, valamint hogy a grönlandiak egyre nagyobb mértékben támogatják az uniós csatlakozást, amit az is bizonyít, hogy jelenleg a grönlandiak mintegy 60%-a támogatja az EU-hoz való újbóli csatlakozást, üdvözölni kell a grönlandi kormánynak az EU-val fennálló politikai, intézményi és gazdasági kapcsolatai megerősítésére irányuló bármely kezdeményezését; ösztönözni kell az EU-t, hogy – többek között az esetleges csatlakozással összefüggésben – vegyen részt mélyebb stratégiai és gazdasági partnerségekben, amennyiben a grönlandi nép ezt kívánja; e tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az uniós tagság – amely hozzáférést biztosít olyan kezdeményezésekhez, mint az Iris^2 és a Galileo – nagyobb szerepet biztosítana Grönlandnak az Északi-sarkvidék irányításában, eszközöket biztosítana kulcsfontosságú ökoszisztémájának megőrzéséhez, és az új északi kereskedelmi útvonalak megjelenésével lehetővé tenni a kritikus infrastruktúra fenntartható fejlesztését, miközben megerősítené biztonságát is;

ai) tudomásul kell venni Grönland első biztonsági stratégiáját, amely „Grönland a világban: Semmit rólunk nélkülünk – Grönland kül-, biztonság- és védelempolitikája (2024–2033)” címmel készült; ez a stratégia tükrözi azt az elvet, hogy az északi-sarkvidéki népeket érdemben be kell vonni a régiójukat érintő politikák kialakításába; tudomásul kell venni a stratégia azon ajánlását, hogy Nuukban hozzanak létre egy békeközpontot, amely előmozdítaná a párbeszédet, megkönnyítené a kutatást és a közvetítést;

aj) el kell ismerni, hogy Grönland csatlakozott az Ukrajna elleni inváziót követően Oroszországgal szemben bevezetett uniós szankciókhoz; hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság Nuukban működő irodájának megnyitása új szakaszt jelent a Grönlanddal

való együttműködésben, amely – bár nem tagállam – régóta szoros kapcsolatban áll az EU-val, és pénzügyi támogatásban részesült, többek között az oktatási ágazatban is;

ak) meg kell erősíteni a Kanadával folytatott együttműködést; hangsúlyozni kell az EU és Kanada közötti partnerség stratégiai jelentőségét a közös demokratikus értékek és a globális felelősségek fényében, és egy ambiciózus és előretekintő EU–Kanada menetrend részeként az Északi-sarkvidéken elő kell mozdítani a biztonsági és védelmi együttműködést;

al) hangsúlyozni kell különösen, hogy fokozott együttműködésre van szükség az Oroszország és Kína által az Északi-sarkvidéken folytatott rosszindulatú tevékenységek elleni küzdelem érdekében, ugyanakkor elő kell mozdítani a gazdasági fejlődést, és emlékeztetni kell arra, hogy a katonai együttműködés a helyi közösségeket is erősítheti; strukturált párbeszédet kell kialakítani az EU és Kanada közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás[3] keretében, összpontosítva az ökoszisztéma és a biológiai sokféleség védelmére, a nemzetközi környezetvédelmi normák végrehajtására, a reziliens infrastruktúrára, a tengeri útvonalak biztonságára és az őslakos népek ismereteinek a döntéshozatali folyamatokba való beépítésére; emlékezni kell arra, hogy a kanadai természeti erőforrások terén hatalmas lehetőségek rejlenek az EU és Kanada közötti együttműködésben; az őslakos népek szerepvállalásának növelése és az Északi-sarkvidék rezilienciájának megerősítése érdekében ösztönözni kell a tudományos és kulturális területeken folytatott szorosabb együttműködést; hangsúlyozni kell, hogy az infrastruktúrafejlesztéssel és -irányítással, valamint az őslakosokkal való partnerség modelljeivel kapcsolatos együttműködés központi szerepet játszik az EU és Kanada közötti együttműködésben; prioritásként kell kezelni a Kanadával folytatott politikai, gazdasági és biztonsági együttműködés elmélyítésére irányuló gyors lépéseket, tekintettel Kanadának az Északi-sarkvidéki Tanács alapító tagjaként és az EU stratégiai partnereként betöltött szerepére;

am) elő kell mozdítani az Északi-sarkvidékről szóló EU–USA párbeszédet; ki kell emelni az EU és az USA számos közös kihívását a régióban, az éghajlat-politikától a biztonsági együttműködésig; hangsúlyozni kell, hogy az Északi-sarkvidéken folytatott EU–USA együttműködés alapvető fontosságú

---

3 Átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (CETA) egyrészről Kanada, másrészről az Európai Unió és tagállamai között (HL L 11., 2017.1.14., 23. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj).

Oroszország és Kína megfékezése, valamint az EU és az USA közötti közös biztonság garantálása szempontjából;

an) hangsúlyozni kell, hogy az Északi-sarkvidéken szorosabb regionális párbeszédre van szükség a hasonlóan gondolkodó partnerekkel, és fel kell szólítani az uniós vezetőket, hogy egy közös, jelentős és életképes, hosszú távú északi-sarkvidéki stratégia létrehozása érdekében egyesítsék az ilyen partnerek vezetőit;

ao) az Északi-sarkvidéki Tanácson keretében meg kell erősíteni a többoldalú kormányzást és együttműködést, különösen a Dán Királyság jelenlegi elnöksége alatt, amelyet a 2025–2027-es időszakban Grönland vezet; e tekintetben sürgetni kell valamennyi tagot, hogy tartsák fenn a békés, jogszabályokon alapuló kormányzási kereteket, és állítsák helyre a hatékony többoldalú együttműködést, különös tekintettel a környezetvédelemre, a fenntartható fejlődésre és az őslakos népek jogaira;

ap) meg kell erősíteni az együttműködést az Északi-sarkvidéki Tanács megfigyelő államaival, például Japánnal és Dél-Koreával, a fenntartható technológiára, a jégtörő képességekre és a tengerbiztonságra összpontosítva, az EU stratégiai érdekeinek védelme mellett;

aq) meg kell újítani az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy támogassa az EU arra irányuló kérelmét, hogy teljes jogú megfigyelői státuszt nyerjen az Északi-sarkvidéki Tanácsban, és meg kell erősíteni az EU részvételét az Északi-sarkvidéki Tanács munkacsoportjaiban;

ar) növelni kell az Északi-sarkvidék kulcsfontosságú intézményeivel, például az Északi-sarkvidéki Gazdasági Tanáccsal, az Északi-sarkvidéki Polgármesterek Fórumával és az Északi-sarkvidéki parlamenti képviselőinek állandó bizottságával való együttműködés finanszírozását és támogatását, többek között kapacitásépítés, közös projektek és kutatási kezdeményezések révén, elismerve alapvető szerepüket az Északi-sarkvidéken a fenntartható fejlődés és a helyi szerepvállalás előmozdításában;

as) el kell ismerni, hogy az Északi-sarkvidékre vonatkozó korszerűsített és megerősített uniós stratégia további pénzügyi forrásokat is igényel; biztosítani kell ezért, hogy a következő többéves pénzügyi keret ösztönözze az északi-sarkvidéki hajózási képességekbe, a modern kommunikációs rendszerekbe, a logisztikai központokba és a támogató infrastruktúrába – többek között a jégtörő hajókba – történő stratégiai beruházásokat; hangsúlyozni kell, hogy az ilyen beruházásoknak garantálniuk kell a környezetvédelmi normáknak való szigorú

megfelelést, és a szakpolitikai tervezés és végrehajtás során biztosítaniuk kell az őslakos népek érdemi részvételét;

at) meg kell erősíteni az Északi-sarkvidéket érintő kérdésekkel foglalkozó uniós különmegbízott megbízatását azáltal, hogy egyértelműbb hatáskört, megfelelő erőforrásokat és felelősségi köröket biztosítanak számára a biztonsági és környezetvédelmi fejlemények nyomon követéséhez, az EU északi-sarkvidéki fórumokon való képviseletéhez, az északi-sarkvidéki politika koordinálásához, az őslakos közösségekkel való együttműködéshez, valamint a Tanácsnak és a Parlamentnek való jelentéstételhez;

au) fel kell szólítani egy kifejezetten az Északi-sarkvidékkel foglalkozó egység létrehozására az EKSZ-en belül az északi-sarkvidéki államokkal és érdekelt felekkel való átfogóbb és proaktívabb együttműködés előmozdítása érdekében; hangsúlyozni kell, hogy az EU-nak a sarkvidéki régiót a fenntartható jólét hosszú távú partnereként kell kezelnie, prioritásként kezelve a gazdasági, környezetvédelmi és biztonsági kérdésekben folytatott együttműködést; sürgetni kell az EKSZ-t, hogy tegyen szert az Északi-sarkvidékre vonatkozó szakértelemre, többek között a személyzet képzése és az északi-sarkvidéki közösségekkel és intézményekkel való szorosabb együttműködés révén, és erősítse meg az EU részvételét az Északi-sarkvidéki Tanács munkacsoportjaiban; hangsúlyozni kell, hogy ezt a kapacitásépítést elegendő finanszírozással kell támogatni, beleértve a személyzet képzésére, a kutatásra és az északi-sarkvidéki közösségekkel és intézményekkel való partnerség kiépítésére szánt forrásokat az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós politika átfogó, tájékozott, hatékony és összehangolt megközelítésének biztosítása érdekében;

av) meg kell vizsgálni és létre kell hozni az EU Feröer-szigeteken való hivatalos képviseletét a politikai párbeszéd megerősítése, a halászat, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia és a fenntartható fejlődés terén folytatott együttműködés fokozása, valamint az EU észak-atlanti régióban való stratégiai jelenlétének megszilárdítása érdekében;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint tájékoztatásul az északi-sarkvidéki országok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az őslakosok képviseleti szervezeteinek.